

LIBUŠE NĚMCOVÁ

Život jednadevadesátileté paní Libuše Němcové zaznamenali žáci Základní školy ve Mšeně.

Zpracovaly: Marie Podráská, Lucie Vašíčková, Leona Vejmelková, Veronika Zelenková

Technická podpora: Petr Boháč

Pedagogické vedení: Mgr. Jiřina Trunková

Základní škola Mšeno, Boleslavská 360, 277 35 Mšeno

Na sklonku roku 2015 jsme navštívili nejstarší občanku města Mšena paní Libuši Němcovou. Paní Němcová se narodila 15. března 1925 v Mladé Boleslavi. Její maminka pocházela z chalupnické rodiny, tatínek se stal četníkem, a proto se rodina často stěhovala.

Z Mladé Boleslavi byl otec přeložen do Osečné na severu Čech, kde většinu obyvatelstva tvořili Němci a kde paní Němcová prožila dětství a nástup fašismu.

V Osečné, tam to bylo krásné. Tam jsem se přistěhovala v roce 1929, když mi byly čtyři roky. A do roku třicet tři to tam bylo s Němcema báječný. Až potom přišel Henlein a Hitler a už to nebylo ono.

V Osečné paní Němcová absolvovala českou jednotřídku.

Jenom sedmnáct dětí tam bylo. Od první třídy až do osmičky. No ale měla jsem kamarádky Němky. Já jsem uměla plynule německy.

Otec paní Němcové, pan Rudolf Schönbach, se vyučil kožešником. Po náboru do četnictva absolvoval jako vynikající žák četnickou školu v Praze. Nastoupil v Mladé Boleslavi, byl přeřazen do Března, kde se seznámil se svojí budoucí ženou Alžbětou. Po svatbě byl opět přeložen do Mladé Boleslavi, kde se narodila paní Libuše. Roku 1929 v rámci počesťování pohraničí byl přeložen do Osečné.

Tam se Libuše poprvé setkává s Němci. Před válkou např. s henleinovci.

Ty se rozlišovali, nosili bílé podkolenky, muži ty kalhoty, ty s takovým tím padacím mostem. Ženy měly dirndly. Tak se strašně odlišovali od nás. Oni se nás pak báli. Říkali – my s vámi nemůžeme mluvit, vy jste Češi. A prostě bylo po přátelství. Pak přišel přísnější režim, strašně přísnější.

Vztahy mezi Čechy a Němci v Osečné byly dobré až do roku 1933, než nastoupil k moci Adolf Hitler. Poté se vztahy zhoršily. Rudolf Schönbach byl natolik oblíben, že ho Němci žádali, aby zůstal. On však odmítl. V roce 1938, kdy hlídal hranice jako člen Stráže obrany státu, byl zajat a odvezen do Magdeburku. Odtud byl po šesti týdnech propuštěn a později ho přidělili jako vrchního strážmistra do četnické stanice ve Mšeně.

To jsme se pak přestěhovali v osmatřicátém do Mšena. To jsem pokračovala v osmičce a devítce. No a potom byly zavřeny školy v tom devětatřicátém roce, a tak jsem musela do rodinné školy. Nic jiného nebylo volného. Tak tříletou odbornou školu pro ženskou povolání jsem absolvovala.

Tatínek paní Libuše pracoval u četnictva ve Mšeně.

No, za války on vstoupil do toho hnutí partyzánského. Vyrozumíval zemědělce, to bylo všecko přísný, tajný. Když zabíjeli, nebo tak, načerno, tak je musel vyrozumět. Měl „škraloupek“. Jinak to nešlo. Pak je nachytali, že spolupracovali tady s tím hnutím. V roce čtyřicet čtyři, 19. prosince, je zavírali, všechny. Celou četnickou stanici. Sebrali a odvezli do Mladé Boleslavi a odtamtud potom museli do Terezína. A byli k likvidaci určeni, na ten čtvrtý dvůr. Ale naštěstí se chýlila válka už ke konci, takže se to nestalo, nepopravili je. Tatínka propustili 1. května

jako nemocného. Měl skvrnitý tyf, tak se zachránil. Ještě pak žil 26 let. Já jsem pro něj tenkrát jela a nepoznala jsem ho. Teď byl v civilu, já ho znala jenom v uniformě. Byl hubenej, no k nepoznání.

1. května 1945 byl tatínek paní Libuše propuštěn. Nastoupil léčbu skvrnitého tyfu. Osvobození již prožil doma, ve Mšeně.

Na co se tak pamatuju? Já jsem byla mladá holka, dvacetiletá. Měli jsme radost, že je konec války. Fotili jsme se, mám taky fotky tady s ruským důstojníkem. V krojích jsme vyfocení.

Po osvobození se slečna Libuška v roce 1948 provdala za Jiřího Němce, který pracoval v pohřební službě. Toto netradiční povolání ovlivnilo celý jejich rodinný život. O pohřbech a systému pohřebnictví by paní Němcová mohla napsat velmi zajímavou knihu.

V pohřební službě pracoval 66 let, měl to strašně rád. Hrozně to rád dělal, to bylo na prvním místě. Třeba se koupal, zvonila policie, on se osušil a jel pro nebožtíka. To se nedá nic dělat, to je povolání! Hotovo a jedu!

Období komunismu zažívá se svým manželem ve Mšeně. V době měnové reformy pracovala ve spořitelně. *Ta probíhala ve třiapadesátém, ta měnová reforma. To jsem byla zaměstnaná zrovna ve spořitelně to jsem prodělávala tu měnovou reformu. To jsme tenkrát na tom moc pracovali. Byla to hrozná práce. A byly i potravinový lístky, platily do té doby. To jsme měli každý jen kousek masa a všeho. Na ty lístky, to se žilo špatně.*

I přes to, že paní Libuška Němcová zažila mnoho historických, politických i rodinných událostí, je stále plná radosti ze života a optimismu, který by mohla rozdávat.

Jsem povahy spíš takové klidnější, mírnější a se všemi lidmi ráda vycházím. Nevím, možná, že mám nějakého nepřítele, ale nevím o tom.

P. Boháč, L. Vejmelková, V. Zelenková a L. Vašíčková se připravují na natáčení rozhovoru s paní L. Němcovou

Vzpomínání s paní Němcovou...

Část týmu po natáčení s pamětnicí

Natáčení reportáže v Českém rozhlase